

עיוני הפרשה

שיעורו השבועי של מורנו המשגיח שליט"א

עיונים

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים (ויקרא ז, ז)

איתא במנחות (ק). "אמר ריש לקיש מאי דכתיב זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה, כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם... רבא אמר כל העוסק בתורה, אינו צריך עולה מנחה וחטאת". וע"י בטור (או"ח, א) "טוב לומר פרשת הקרבנות... וכשיסיים יאמר: ריבון העולמים יהי רצון מלפניך שיהא זה חשוב ומקובל לפניך כאילו הקרבתיו וכו'".

והנה במסכת שבת (יב:) איתא "לא יקרא לאור הנר שמא יטה. אמר רבי ישמעאל בן אלישע אני אקרא ולא אטה, פעם אחת קרא ובקש להטות, אמר כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר. רבי נתן אומר קרא והטה וכתב על פנקסו, אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת, לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמה". וצ"ב למה לא קרא רבי ישמעאל פרשת חטאת ויחשב לו כאילו הקריב חטאת ויפטור? ויש ליישב בכמה אופנים:

א. בספר 'דרך פקודך' (לבעל הבני יששכר, בהקדמה אות ז) כתב וז"ל "ונראה לי עוד, כשעבר אדם ח"ו איזה עבירה בזמן הזה, הגם שאמר הפרשה ועסק בדיני הקרבן המחויב לכפרת העבירה, הנה הגם שהבטיחנו הש"י ונשלמה פרים שפתינו, וכן הבטיח הש"י לאברהם (תענית כז:). עם כל זה נראה לי דזאת הכפרה לא תספיק רק עד יבנה ביהמ"ק במהרה בימינו, וכשיבנה ביהמ"ק יחוייב להביא כל קרבנות שנתחייב, ותראה שהרי הרב אומר כן גם בקרבנות צבור, הוא ניהו הרב הרמ"ע מפאנו, שבמהרה בימינו נצטרך להביא כל התמידין ומוספין שחסרנו בגלות החל הזה עיי"ש. ועפ"ז אמרנו דלהכי תקנו אנשי כה"ג בנוסח תפלת המוספין, את מוסף יום השבת הזה, או חג פלוני הזה, דתיבת הזה הוא שפת יתר, ולפי האמור יונה, דבאמת נצטרך א"ה להקריב קרבן מוסף השבת הזה, המחויב בזמן שאנחנו עומדים בו בעת ובזמן ההווה... וראיה לדברינו מרבי ישמעאל בן אלישע שהטה את הנר בשבת וכתב על פנקסו וכו' כדאיתא בשבת [יב ע"ב], וכי ס"ד שרבי ישמעאל בן אלישע לא אמר הפרשה ועסק תורת דיני חטאת, אלא על כרחך דזה לא מהני רק עד בנין ביהמ"ק... ונ"ל דחייב הוא הדבר מדינא דגמרא והוא ביומא דף פ' [ע"א] אמר ר' אלעזר האוכל חלב בזמן הזה צריך שיכתוב לו שיעור שמא יבא ב"ד אחר וירבה בשיעורין... מלשון צריך משמע דחובה הוא, ואין להאריך" עכ"ל. ע"ע 'תורה לשמה' (סימן תכ). ו'הר צבי' (או"ח.א) ועוד.

בספר 'ועד לחכמים' הביא רמז נאה שהקריאה מועילה רק עד שיבנה בית המקדש ממה שנכתב 'זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה' במ"ם זעירא, לרמז שאין בזה כפרה גמורה, רק 'תורת העולה היא העולה כל הלילה - בחושך הגלות - עד הבוקר' ודפח"ח. ויש להעיר מלשון הגמרא (תענית כז:) 'בזמן שקוראין לפני... אני מוחל להם על כל עוונותיהם'. משמע לגמרי. וע"י מהרש"א שם.

ב. יש שתדעו, שרבי ישמעאל 'מידת חסידות' נהג, אף שנתכפר לו ע"י הקריאה והעסק בתורת חטאת. וצ"ב דאם ע"י הקריאה נתכפר לגמרי, אין בזה 'מידת חסידות' ואדרבה, לעון יחשב לו שמביא חולין בעזרה.

ג. ה'בן יהודע' (שבת יב:) ר"ל שדבר זה שתחשב הקריאה כקרבן ממש, תלוי במחלוקת רבא ור"ל שם וז"ל 'למ"ד כאלו הקריב, אם עבר אדם על חטא בזה"ז וקרא בפרשת החטא לא הוי קריאתו קרבן ממש, דהא כאלו קאמו, בכף הדמיון ואינו ממש, ולכן כשיבנה בית המקדש צריך להביא קרבן. אבל למ"ד אין צריך לא עולה ולא חטאת, סביא ליה בזה"ז דליכא קרבן, תועיל קריאת התורה במקום קרבן ממש, ואם כן כשיבנה בית המקדש לא יביא קרבן דהוי חולין לעזרה, כיון שנפטר לגמרי בקריאתו בזה"ז שאין ספק בידו להביא קרבן... שוב ראיתי לחקרי לב (א"ח סי' ב') שהתעורר בזה. ולדעת רבא צ"ב למה כתב ר"י על פנקסו... אלא שנתחכם ריב"א לחייב עצמו בפנקסו בפירוש לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמינה, כדי שיוכל להביא בבנין בית המקדש מחמת חיוב שלו שחייב עצמו בזה, ואף על גב דקיימא לן חטאת ואשם אין באין כנדר ונדבה... אפשר שהוא כתב זאת קודם שקרא בפרשה דאז עודנו חייב, ואף על גב דדעתו לקרות בוודאי אחר כך, עם כל זה כיון שלא קרא עדיין וכתב זאת, הרי הוא מגלה דעתו בזה שהקריאה לא תפטרונו לגמרי מכל וכל, אלא יתחייב להביא בבנין בית המקדש" עכ"ל. ולפ"ד שפיר למה לא נחשב חולין בעזרה.

ד. החיד"א בספרו 'ראש דוד' (צו) כ' וז"ל "ואפשר לומר במה שראיתי שהמפרשים חקרו להצטרפות לקבלת העלון במייל באופן קבוע נא לשלוח את המיילה "צרף" למייל: m0533157838@gmail.com

דמאחר דכל העוסק בתורה כמקריב קרבנות, אין כל כך תועלת בבית המקדש. ותיצו דמאי דאמרינן כל העוסק בתורה כאילו הקריב קרבן, היינו חלק גבוה, אבל לא חלק הכהנים, ורצונו יתברך שהכהנים הם יקחו חלקם, וכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים" עכ"ל. וכן כתב ה'ישועות יעקב' (ח"א סק"ז) וה'דעת קדושים'. ובזה הסביר הגאון רבי שלמה הכהן מוילנא זצ"ל בספרו 'בנין שלמה' למה הקדים 'זאת תורת העולה' לתורת החטאת, הלא חטאת קודמת בהקרבנה. אלא שבקריאת 'תורת החטאת' חסר 'חלק הכהנים' ואין כפרה גמורה, משא"כ בקריאת 'תורת העולה' שכולה כליל ואין חלק לכהנים, יש כפרה גמורה וקריאתה מושלמת טפי לכן הקדימה. עוד הסבירו בזה נוסח התפילה ברגלים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן... והשב סדר העבודה לירושלים", אף שעתירתנו נחשבת עתה כקרבן ממש, מ"מ סדר העבודה אינו כראוי, שהרי צריך להקריב חטאת קודם. והבן. כפתור ופרח. ויש להקשות על דבריו א. שעיקר הכפרה בדם [ע"י תוס' זבחים ו' ע"א ד"ה והלא]. ב. עוד יש להקשות טובא, הלא רבי ישמעאל עצמו היה כהן [ואף אם אינו רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול המוזכר בברכות ח' ע"א, מ"מ הוא נכדו כמו שכתב בספר 'אשיחה' (עמ' קע"ג בשם מרן שר התורה זיע"א) ממה שכתב להביא חטאת שמינה נקבה ולא קרבן כה"ג שהוא שיער או פר כמבואר בפ' ויקרא ואכמ"ל] ואמרו בגמרא בב"ק (קט:): שכהן המקריב קרבנו, יכול לאכול בעצמו הבשר ואינו חייב לתת למשמר שעמו, וא"כ לא הפסידו הכהנים חלקם, כיון שזה שלו. והבן. ע"ע 'מגד יעקב' (מנחות קמד.). זבחים קסט, מה שהעיר בזה.

ה. בהקדמה לשו"ת מהרש"ם (ח"ב) תירץ, ע"פ הרמב"ם (אה"מ א,א) שכתב "מצות עשה להיות כל הקרבנות תמימין ומבחרין" עכ"ל. ולכן אף שהתורה כקרבן, מ"מ אינו כקריב מחלביהם ומשמניהם. ובזה פירשו כוונת הכתוב 'אבא ביתך - לבהמ"ק להקריב, ואף שאפשר לעסוק בתורה ויחשב כמקריב, מ"מ 'עולות מחים' אעלה לך' - דהיינו שמנים וזה ליכא ע"י שעוסק בתורה". ולכן כתב ר"י 'אביא חטאת שמינה'. דס"ל שע"י קריאה חשיב 'חטאת כחושה'. ובספר 'מגד יעקב' להגאון רבי יעקב גד קליימן שליט"א (מנחות סימן רמד, יא) העיר מדברי רש"י שהחסרון בכחושה, משום 'הקריבהו נא לפחתך' וזה לא שייך בתורת חטאת. וע"ק דבזוהר (צו ל"ה א) מבואר דת"ת עדיף מקרבן וז"ל "מאן דלעי באורייתא לא אצטרך לקרבנין ולעלוין, דהא אורייתא עדיף מכולא". וכן בח"ח (תורה אור, א) וז"ל "מצאתי במדרש 'האי דלא איעסק בקרבנות ליעסק בתורה ויתנהי ליה יתיר'. וי"ל.

ו. בספר 'שערי ציון' (ע"ס עבודת היום) כתב ליישב ע"פ מה שהק' הראשונים, איך נכשל רבי ישמעאל הלא 'אין הקב"ה מביא תקלה לבהמתן של צדיקים וק"ו לצדיקים עצמם'. ותיצו שפשעו בעצמו במה שעבר על דברי חכמים שאמרו שמא יטה. נמצא שהוא שונג קרוב למזיד. לכן החמיר על עצמו להביא קרבן חטאת ולא סגי שיעסק בתורת חטאת.

ז. ה'אמרי שמאי' (שמות כט,א) כתב לתרץ, שאף שקריאת פרשת הקורבנות מכפרת ממש כקרבן, רבי ישמעאל רצה לפרסם הדבר כמה גדולים דברי חכמים שאמרו 'לא יקרא שמא יטה' ולכן כתב על פנקסו לפרסם הדבר. ובזה יובן למה פירט 'אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי ואביא חטאת שמינה' ללמד, שאף שהיה כהן גדול ובנין של קדושים, אין לסמוך על עצמו, אלא לשמוע בקול חכמים והוראתם!

ח. בספר 'אוצרות ירושלים' (עמ' תקפז) כתב בשם רבי יונתן איבשיץ זצ"ל בספרו 'אהבת יונתן' להסביר מה שאמר ר"י שיביא חטאת שמינה ופירש"י "שהיא מפורסמת יותר" (כך היה הגי' לפניו) ועיקר כוונתו לעשות פרסום לדבר שע"י הבושה יתכפר לו כמו שאמרו חז"ל (ברכות יב:) "כל העושה עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עוונותיו" וזה ליכא ע"י קריאה בצנעא.

ט. בספר 'נר למאה' תירץ, שכיון ובא החטא לרבי ישמעאל ע"י לימוד התורה שקרא והטה, לא שייך שיתכפר ע"י לימוד התורה של פרשת הקורבנות, שאין קטגור נעשה סניגור.

י. עוד יש לומר, שהיה רבי ישמעאל מצפה ומיחל כל כך שיבנה בית המקדש לאלתור באותו היום ממש, עוד קודם שיתחיל ללמוד 'תורת חטאת'. ובפרט לפי דברי המשנ"ב (סימן מח) שכתב "מה שאמר הגמרא כל העוסק בפרשת עולה וכו' - הכוונה שהוא מתעסק להבין עניניה לא אמירת התיבות לבד". וציפה שיבנה בהמ"ק עוד קודם שיסיים ללמוד ולעסוק בתורת חטאת ואז מחויב להקריב ממש. והבן.

א. במגילה (טז) משמע שרק בישראל אמרין 'בנפל אויבך אל תשמח'. והב"י הביא מדרש שלא אומרים הלל בז' של פסח מדין 'בנפל אויבך אל תשמח' משמע שגם בעכו"ם אמרין כן?

א. אמור"ר הגה"צ רבי חיים ישראל שליט"א תירץ, שבכל עכו"ם לא אמרין כן, ורק לגבי המצריים שנאמר בהם (דברים כג, ח) "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו" משום הכרת הטוב שאני. **ב.** עוד תירץ אמור"ר שליט"א והראה הבה"ח ראובן סטפנסקי נ"ו ש"כ"ח בחידושי מרן הגר"ח ק"ק (עה"ת) לחלק בין אומה שלימה שאין לשמוח במפלתה אפילו בעכו"ם, לבין 'אויבך' יחיד, שאז יש לחלק בין ישראל לעכו"ם ותשובת מרדכי להמן היתה על מפלתו האישית. ויש להעיר מלשון הגמרא 'בדידכו כתיב' משמע אפילו רבים. **ג.** הרה"ג רבי מיכאל רצאבי שליט"א תירץ, שיש לחלק בין שירה על טביעת מצרים שהיתה קודם שקבלו ישראל תורה ואין להם מעלה כ"כ ביחס לאומות, משא"כ בימי מרדכי שהיה אחר מתן תורה, הותר לישראל לשמוח במפלת העכו"ם ו'מי כעמך ישראל'. וראיה נפלאה לזה מתרגום ירושלמי על פסוק 'ואתה על במותימו תדרוך' (דברים לג, כט) 'ואתון בית ישראל כד תהווין לעיין באורייתא ונטרין פקודיא על סירקת צוורי מלכיהון תהון דרסין' רק מכח התורה. **ד.** הרה"ג רבי יוסף בר ששת שליט"א ועוד ת"ח רבים תירצו, שגם בעכו"ם אמרין 'אל תשמח' ורק התם בשביעי של פסח ש'הללו עובדי עבודה זרה והללו ע"ז' כטענת המלאכים, אמרין 'אל תשמח' כי היו שווים. ויש להעיר על ב' תרוצים אלו, בשלמא, הדור ההוא, אבל הבית יוסף מביא את זה כטעם מדוע אנו לא אומרים 'היום' הלל על נס זה, ועכשיו אנו לאחר מתן תורה וליכא עבודה זרה. וי"ל. **ה.** הבה"ח יהודה ישראל נ"ו תירץ, שאני המן מזרע עמלק שיש מצווה למחותו ובוודאי שאפשר לשמוח על מפלתו, משא"כ שאר אומות אמרין בהו 'בנפל אויבך אל תשמח'. ויש להעיר שהפסוק 'ואתה על במותימו תדרוך' שהשיב לו מרדכי, לא נאמר רק בעמלק. וי"ל. **ו.** הרה"ג רבי משה לנג שליט"א תירץ, שמרדכי השיב להמן, מה שנתתי לך בעיטה אינו מדין 'שמחה' אלא מדין 'אתה על במותימו תדרוך' והבן. **ז.** הרה"ג רבי יעקב לויין שליט"א תירץ, שיש לחלק בין 'מעשי ידי טובעים בים' שאז אין ראוי לשמוח גם בעכו"ם, לבין מפלה של כבוד והשפלה כמו שהיה להמן, שזה שרי בעכו"ם ואסור בישראל, שאין לשמוח 'בתקלת חברו' כלל כדאיתא במגילה (כח). ובתענית (כ).

ב. איך הקדימו משה ובוועז שם ה' בתחילת דבריהם והלא תקנו לומר 'קרבן לה"ש' שלא יוציא ש"ש לבטלה?

א. הרה"ג רבי חיים רבינוביץ שליט"א תירץ, ע"פ הגמרא בברכות (נד). 'התקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שנאמר והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה' ואומר ה' עמך גבור החיל ואומר אל תבוז כי זקנה אמך ואומר עת לעשות לה' הפרו תורתך". וכמו שהתירו לשאול בשם ולא חששו להזכרת ה' בחינם, וזאת משום 'עת לעשות'. נכלל בזה גם ההיתר להקדים ולומר ה' עמכם'. ועדיין קשה ממה. **ב.** הרה"ג רבי שמעון אביעזר שליט"א תירץ, ע"פ מה שאמרו חז"ל במסכת דרך ארץ זוטא פרק השלום 'מי שהוא אוהב שלום ורודף שלום ומקדים שלום ומשיב שלום, הקב"ה מורישו לחיי העולם הזה והעולם הבא שנאמר (שם לז) וענוים יירשו ארץ והתענגו על רוב שלום'. וכיון ששכרו שיאריך ימים על האדמה, לא חיישינן שמא ימות אחר שיוציא שם ה'. ודפח"ח. וכן מצאתי ב'שועות יעקב' (י"ד סימן קמ"ח). אמנם כל תרוצו נכון לשיטת הירושלמי (נדרים שם) שהחשש 'שמא ימות'. אבל במפרשים בבבלי פרשו, שהחשש 'שמא יתחרט' ולא ירצה להביא קרבן. וי"ל. **ג.** הרה"ג רבי יוסף בר ששת שליט"א תירץ, שרק כשאומר 'לה' קרבן' ויש חסרון כיס חיישינן שיתחרט, אבל בתפילת משה ובשאלת שלום של בועז, לא שייך שמא יתחרט. **ד.** הרה"ג רבי דוד זינגר שליט"א תירץ, שלא חיישינן שמא ימות בזמן מועט כזה, ולשמא ימלך לא חיישינן בצדיקים כאלו, כמו שתייצו על קושיית התו"י ביומא מהכה"ג, דכהנים זרזין הם ולא חיישינן שימלך. ע"ע 'דף על דף' (נדרים י' ע"א). **ה.** הרה"ג רבי ראובן דנישבסקי שליט"א תירץ, דווקא בקרבן יש לחוש שיתחרט כיון שיש בדבר טירחה גדולה בהבאתו לעזרה, משא"כ במשה ובוועז שזה 'אמירה בעלמא'. **ו.** עוד תירץ לחלק בין קרבן נדבה שיש לחוש שיתחרט לבין הגורל של הכהן שזה חובה ול"ש חרטה, וה"ה בברכת בועז ותפילת משה. וציין לשו"ת 'דברי יואל' (י"ד פה"ד) שדחה זאת. **ז.** עיין ספר 'אהבת יונתן' (בלק) עה"פ 'במה אקדם ה' אכף לאלקי מרום' שכהן גדול ביה"כ היה אומר 'חטאת לה' שמא ימות בינו לבינו'. וצע"ג דבריו הלא במתני' מפורש שהיה אומר 'לה' חטאת'. ומצווה ליישב.

א. ויקח משה אתם מעל כפיהם ויקטר המזבחה (ויקרא ח, כח) פירש"י "ויקטר המזבחה - משה שמש כל שבעת ימי המלואים בחלוק לבן" - וצ"ב איך יכול משה לשמש במשכן, הלא גובהו של המשכן היה עשר אמות, וגם גובהו של משה היה עשר אמות (ברכות נד). ואיך לבש המצנפת. ואין לומר שהתכוּפף א. שאין דרך עבודה בכך. **ב. דא"כ נמצא שבגדיו מרושלים ונגרדים בקרקע ופסול כמ"ש הרמב"ם (כלי המקדש ח, ד). וצ"ע?**

ב. ויקרב משה את בני אהרן וילבשם כותנות ויחגר אתם אבנט ויחבש להם מגבעות (ויקרא ח, יג)

וצ"ב מדוע לגבי אבנט נקט לשון יחיד ואילו לגבי הכותנות והמגבעות נקט לשון רבים?

[אשמח לתשובות שיתפרסמו א"ה במדור **לברורי**, בטל' 0533157838 או במייל m0533157838@gmail.com].

מזכר

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים (ויקרא ז, לד)

אמרו חז"ל במנחות (ק): "אמר ריש לקיש מאי דכתיב זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה למנחה חטאת ואשם. אמר רבא האי לעולה למנחה, עולה ומנחה מיבעי ליה, אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה ולא אשם.

בפשטות דברי ר"ל ורבא נאמרו לאחר חורבן הבית שאין לנו האפשרות והזכות להקריב קרבנות, שאז אפשר **בדיעבד** להשלים הענין ע"י עסק התורה ונחשב כאילו הקריב ומתכפר לו, כדאיתא בתענית (כז): "אמר אברהם: רבונו של עולם, שמא ישראל חוטאין לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה, אמר ליה לאו, אמר לפניו רבונו של עולם הודיעני במה אירשנה, אמר ליה קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת וגו' אמר לפניו רבונו של עולם תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם, אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עונותיהם".

אמנם, פוק חזי מה שכתב הכהן הגדול מאחיו מרן ה'חפץ חיים' בספרו 'תורה אור' (פרק א) וז"ל "כיון שאמר ר"ל שמעלת התורה הוא כאלו הקריב עולה וכו' משמע שמעלת הקרבה הוא יותר ממעלת התורה, ובאמת זה אינו, **דמעלת התורה הוא נעלה יותר מהקרבה גופא**, ולזה אמר דכונת הכתוב הוא שאינו צריך לתקון העולה, שבתורה של אותה פרשה ניתקן יותר, **ולאות שאמת אתי בדבר הזה** מצאתי במדרש הנעלם פרשת וירא 'בטלו הקרבנות לא בטלה התורה' - האי דלא איעסק בקרבנות, ליעסק בתורה **ויתנה ליה יתיר** עכ"ל. והיינו לימוד התורה מעניני הקרבנות ומטעם שאור התורה עולה על הכל, רק מכל מקום בזמן שהיה אפשר לקיים במעשה ממש, לא היה ביכולת האדם לפטור עצמו בלימוד תורתן של הקרבנות, דאז היה הקרבנות כמו שאר מצות מעשיות **גזירת המלך** לקיימן במעשה דוקא" עכ"ל הזהב. ונראה שרבא **אזיל לשיטתו** (ראש השנה יח). גבי בית עלי שנאמר בהם "לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה" - אמר רבא בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה" אלמא ס"ל דתורה עדיפא מקרבן. ובהקדמה ל'מגד יעקב' (מנחות) כתב שרבא לשיטתו בשבת (י): **דרבא** חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה, אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה". אלמא דתורה עדיפא מתפילה שהיא כנגד קרבן. והבן.

וביאור הענין ע"פ מש"כ ה'נפש החיים' (ד, לב) וז"ל "כי ידוע שכל דבר אינו נתקן אלא בשרשו העליון, וכל א' מישראל שורש העליון של נשמתו, הוא מאות א' מהתורה הקדושה, **לכן כל פגמי הנפש החוטאת נתקנים ונמתקים בשרשם בתורה ע"י העסק בה כראוי**, וכמש"ה 'תורת ה' תמימה משיבת נפש", שאף אם כבר נכרתה הנפש משורשה ח"ו ותדר פלאים בעמקי מצולות הרע ח"ו, התורה"ק שעוסק בה היא מקימה ומוציאה ממסגרים ומשיבה אותה להתקשר כתחילה וביתרון אור התורה הקדושה" עכ"ל.

וידועים דברי קודשו של הגאון רבי חיים זוננפלד זצוק"ל שאמר על הפסוק "ציון במשפט תפדה ושיבה בצדקה" תשובות ציון במשפט תפדה" בגימטריא **תלמוד ירושלמי** ותשובות ושיבה בצדקה" בגימטריא **תלמוד בבלי** ורק בכח התורה תבוא הגאולה. והובאו דבריו בספר 'ברכת פרץ' (עמ' ק"מ) והעיד מרן שר התורה זיע"א שאביו אמר לו: ברור הדבר, שיגמטריא זו התגלתה לגר"ח זוננפלד זצ"ל ברוח הקודש.

"יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו" ונשוב לקיים מצוות הקורבנות למעשה, ועד אז "תן חלקנו בתורתך" כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם וכל התיקונים ששייך, וכמ"ש התנא 'הפוך בה והפוך בה דכולה בה". וה' יזכנו.

זכות הפצת העלון וזיכוי הרבים להצלחת

הבחור החשוב שלמה סרוסי נר"ו

ימלא ה' משאלות לבו לטובה ובכל אשר יעשה ישכיל ויצליח הן ברוחניות והן בגשמיות אמן.